

Ó, alt, öreg, ős, régies

„A költőnek az volt a szándéka, hogy még hat regényt ír, amelyben kifejthette volna nézeteit a fizikáról, a polgári életről, a háborúról, a történelemről, a politikáról és a szerelemről, ahogyan az Ofterdingenben a költészetről tette.”

Ludwig Tieck kiegészítése Novalis *Heinrich von Ofterdingen* című regényéhez

(Szerelem. 2018) Apa és kislánya versenyt úsznak a (K) felé dobott labdáért. A gyerekek 8 év körül lehet. (K)-nak fogalma sincs, hogy hat- vagy nyolcéves egy ekkora kislány. Az apa széles gesztusokkal versenyez, és vigyáz, hogy a lány épphogy csak, de előbb érje el a labdát. Na, ki nyert, így az apa. Döntetlen, mondja a gyerekek. Korrekt, mondja (K). De csak maga elé. Beúszik pár métert. Miért nem hangosabban mondtam, mondja maga elé hangosan. Olyan hangosan, ahogy az előbb kellett volna.

(Polgári élet. 1962) Nézte az anyját. Az apját. Ahogy Loli igazgatja a haját az előszobában, olyan dühödött heveséggel, mintha versenyben állna a tegnapi, a pár órával ezelőtti önmagával. Tudnak valami mást? Hogy kell élni, ilyesmiket? Mindig ugyanúgy folyik, ami folyik, csinálják a nem tudni, mit, teszik a dolgukat, végtelenre állított gépezet. Aztán megáll. Forog, forog, nem tudod, hogy pont akkor mitől áll le. Forog, és vége. Nézte őket. Már meghaltak. Ki ezért, ki azért, és egyikőjükéről se gondolta, hogy csak úgy feladta volna. Végül az ember magával versenyez, ha már mindenkit lepipált, vagy mindenkitől kikapott. Nézi a Lolit. A Loli mellét. A fenekét, de főleg a mellét. Vajon kit *szeret*, gondolja. Az anyját szereti? A buzeráns faterját? Egyszer a Loliéknál, ahogy (K) kilépett a vécből, megállt előtte az öreg a sötét előszobában, és próbált hozzáérni. (K) reflexből rúgott, aztán meg majdnem bocsánatot kért a faszitól, amikor látta, hogy alaposan betalált neki.

(Fizika. 1969, 2006) Ásni. Izom. Izzad. A zsidó fiúk máshogy izzadnak, és más-ként tapad rajtuk az izom. A zsidók nem ásnak. A kibucban ásnak. Kapálnak is. A téészenben nem kapálnak, mert ott a parasztok kapálnak. És ásnak, meg mindenféle. Kóservágás megy a kibucban. Nem csak úgy ledöfik a disznót, mint a parasztok. A kibucban nem vágnak disznót. Ott a zsidók parasztok, a parasztok zsidók, a téeszcsében a magyarok kapálnak. Vagy tótok. Vagy a svábok. A telepiek svábok vagy szerbek, de már mindenki magyar. Zsidók nincsenek.

(Fizika. 2006) Fűtés, étkezde, elviselhetetlenül mozgó pincérek. Úgy mozognak, mint fegyvernyugvás közben az ég felé véletlenül kilőtt gépfegyversorozat fáradtan lehulló lövedékei.

Olyasmi hely, ahol a folytonos zaj miatt nem tud aludni.

Sűrűn vannak a szobában, a székek egymáshoz tolva, mindenki cigarettázik, (K) nem. Kivéve (K)-t. Tányérok mindenütt, az asztalon, a szekrényekben, a falakon, spárgával felakasztva. Megül rajtuk a por. Állítólag itt nem mosogatnak, a használt edényeket a szemétygyűjtőhöz cipelik, és belehajigálják.

Tiszta erővel odavágják a szeméttartó oldalához, hogy rendesen összetörjenek. Kellemes porcelánhang, fém és porcelán együtt. Érdekes, hogy ezt a tempomot nem *rombontották* le!

Érdekes, hogy hanyatt fekvé imádkoznak, vagy az oldalukon heverészve, amikor pedig az egyik lecsavarja a lámpást, kikapogatják egymást, a férfiak a nőket, és némán, a szájukat összeszorítva basznak.

Erős testszag van. Egy hülyének látszó, húszéves forma fiú folyton verseket szaval, inkább üvölt. Néha abbahagyja, nevetgél, bólintgat, rázza a fejét. Ahogy nevet, a szája széjjelhúzódik, kilátszik a foga, a fogínye. Olyasmi élénkpiros csík fut körbe a nyakán, mintha az előbb vágták volna le a kötélről.

Az előbb vágták le a kötélről.

A tetőablakon becsorog az eső, hosszúkás cseppekben potyog a kőre.

Hosszú, többek szerint az elromlott program miatt abba nem hagyható harangozás.

(Szerelem. 2018) Szorít a gyomra. Augusztus második fele. Semmi sem jó. Ami jó, az nem érdekli, ami érdekli, az rossz. Vége a nyárnak. Legalább a nyárnak ne lenne vége. Meleg van, süt, a Balaton partján üldögél, ez jó. És nem jó. Jó, de akkor mit keres ez a gombóc itt, mondja magának. Mutatja magának. A gyomrát böködi. Néhány lépésnyivel mellette két jó testű lány unatkozik. De miért unatkozik egy ilyen test? Két ilyen? Két sellő, Wellgunde és Flosshilde, nézegetik a telefonjukat, rövideket nevetnek. Most egyszerre nevetnek, élesen, és ugyanolyan röviden, mintha begyakorolták volna. És oké, most elmentek fagyizni. Vagy a vízbe? Eltűnnek a vízben. Eltűnnek a hullámokban. Eltűnnek a habokban stb.

(Fizika. Költészet. 1962) Sorra kerül. (K) következik, és hirtelen nem jut eszébe, hogy mit akar. Van, van, van, nem ott van, ahol az van tárolva, hogy miért van itt. Túl hosszasan állt sorba, túl hirtelen tűntek el a többiek. Élelmiszerbolt, az biztos. Nézi az eladónőt. Az eladónő nézi (K)-t. Nekidől a pultnak. Egész nap állnak, jut (K) eszébe, de nem most, csak jóval később, mikor már eljött onnan. A bolt előtt. Megáll, eligazgatja a szatyorban, amit vett. Húsz deka párizsit vett. Egész nap ott áll a nő, hullafáradt, várja, hogy a sok marha nyögje ki, mit akar, gondolja. Nem ül le, nem tud leülni, nem szabad leülniük, ha leülne, nem tudna föltápaszkodni. Igen, mondja (K) a nőnek, és valami kétségbeesés-félét érez. Olyat kérek, mutat a parizer felé. Nem azt, hanem azt. Marha, kérdezi a nő. Nem, inkább a disznóból. Vagyis legyen marha. Tehát ebből? Jó, hagyja rá (K), pedig közben eszébe jutott, hogy téliszalámit akar venni. Vagy sonkát?

(Fizika. 2018) Fölborul valami az előszobában. Nagy dörrenés-csattanás, (K) erre riad föl. Ez meg mi a fene. Mi a fene lehet, gondolja, de nem megy ki megnézni. Megfordul, azonnal elalszik. Reggel későn ébred, eszébe jut a hang, és az is, hogy

nem ment ki. Hanem azonnal visszaaludt. Most se nézi meg, az íróasztalhoz lép, megkeresi a füzetét, beleír valamit, kinyitja a komputert, begépel, amit az előbb leírt. Kinyitja a levelezését, és csak akkor megy ki a szobából, amikor már nem tudja tovább visszatartani a vizeletét. Csak este jut eszébe megint a csattanás, amire éjszaka fölébredt, de akárhogy vizsgálgatja, semmit nem talál, ami olyan hangot adhatott volna ki.

(Szerelem. 1995) Sietnek valahová. (K) érzi, ahogy ((C)) figyeli őt. Mintha valamiféle fogolynak tekintené, és úgy vezetné ide-oda, mint egy fogolykísérő, aki folyvást azon van, arra koncentrálni, hogy (K) meg ne lépjen valahogyan egy alkalmas pillanatban. Igen, és ettől (K)-ban is hirtelen föltámad a menekülhetnék, pedig a legkevésbé sincs honnan menekülnie. Ettől kissé lelassul. Nem menekül, csak siet, de lassabban.

(Történelem. 1947, 1962) Lassan kopik a bérház. Nem igazítanak rajta semmit. (K) szülei az ostrom után költöztek ide, elcserélték a Horthy Miklós úti hatalmas, körpanorámás lakásukat a Szondy utcai bérház zsidó tulajdonosának harmadik emeleti, szép nagy lakására. De miért? A budai ház belövését kapott, de így is sokkal értékesebb volt, mint ez. Belövéskor az egyik könyvespolc összetört, maga alá temetve a könyveket. Szépen összegyűródött Máraik, az egyiket repesz lyukasztotta. A Szondy úgynevezett zsidó ház, ezt (K) hallotta párszor, anélkül, hogy fogalma lett volna arról, mi az a zsidóház. A Somlónéről. Meg a Vértessy néniről, aki nem zsidó. Somló néni zsidó. Mimi néni a harmadikon kurva. Egy másik néni a földszinten szintén kurva, a Rózsa utcai egyik nyilvánosházban dolgoztak, míg az összeset be nem zárták 1947-ben a komcsik. (K) nem tudta, mik a komcsik. Nem tudta, ki a zsidó, se azt, hogy ki a kurva. Mi a kúrás. Lemállik ez meg az. Egy bérház szép lassacskán rohad szét, ha nem nyúlnak hozzá.

(Fizika. 1956) De otthagyja-e az anya a hülyegyerekét, ha este, elég későn már, túlságosan is későn, lekapcsolja a lámpát és behúzza maga mögött az ajtót? Aludj, mondja neki, és otthagyja. De akkor otthagyja vagy nem? Persze ott kell hagyni előbb-utóbb mindent. Úgy érzed, hogy otthagyt, aztán elalszol. (K) ilyenkor mindig úgy érezte, hogy otthagyják, de gyorsan elaludt.

(Szerelem. Fizika. 2006) Ha szerelmes vagy, szétég az arcod. Szétég a gyomrod. Szétégeti a szemedet a sírás. Ne legyél az, mert ráfizetsz. Össze fogod téveszteni mindenféle más érzéssel. Mint például, kérdezi (K) saját magától. Például összekevered azzal, hogy jó valamitől függeni. A valami itt a valaki helyett van. Ez is egyfajta kémiai folyamat, gondolja (K) a szerelemről. Vagy fizikai. Mondja ((C))-nek. Oké, de én annyira kívánok ilyen műanyag dolgokat, mondja ((C)).

(Költészet. 1965, 1976) A lányok fönt vannak. Fölfelé, fölül, följobb, illatuk van, illatosak, valahogy lebegnek, és persze nem tudnak lebegni, mégis lebegnek, pont annyira, hogy ha belehalsz is, nem éred el őket. A bokájukat sem. Bele is halsz. A bokájukig sem érsz. Bokafix van rajtuk, vagy térdzokni, vagy vastag, sötétes barna harisnyanadrág. Egyáltalán semmi tapasztalat nincs, nem lehet tapasztalni,

nőkkel kapcsolatos tapasztalat nincs. Nőkről könyvekből lehet valamit megtudni, könyvekből mindent megtudhatsz róluk, de úgy, hogy aztán kiderül, hogy semmi sem stimmel. Rebeka és Lady Rowena, Tatjana Larina és Anna Karenina, Amelia Sedley és Becky Sharp, Jenny Fontanin és egy repedtsarkú protilány, (K) nem emlékszik a nevére, Effi Briest és Katya Verhovceva, Agnes Wickfield és Madame Bovary, ezek mind nők, férfiak találták ki őket. Költészet, aha, érdekes, jó, férfi találja ki a nőt, kivéve az *Üvöltő szelek*. Egymással üvöltöző szelek.

(Fizika. 2018) Itt nincs kutya. A szomszédban van egy. Meg se nyikkan. Barátságos, odajön a kerítéshez, ha (K) ül a kertben, nyüszít halkán, hogy észrevegyék. Ha (K) nem veszi észre, kicsit hangosabban nyüszít. Valakinek észre kell vennie, hogy nyüszít, mert addig nem hagyja abba. Ha (K) észreveszi, abbahagyja a nyüszítést, és úgy néz, hogy oda kell menni hozzá. Föltápászkodik a kutya a kerítésre, kapaszkodik, várja, hogy (K) megvakarja a fejét, de csak egy-két pillanatig enged, elég ennyi is, már elsomfordál. (K)-nak is elég ennyi a kutyából. Gép, gondolja. Mechanikus. Ha marad valami hús, füttyent kettőt, már ott is a kerítésnél a gép. Nem ugat. Szuka, nincs párosítva. Az út túloldalán levő ház kertjében két kisebb, fekete, neurotikus korcs, visítva ugatnak, közben csóválják a rövidke farkukat.

(Fizika. 2018) A hatos villamos megállója. Kisfiú, piszkálja az orrát. Egy bodorított hajú nő. Egy fiatal férfi, állandóan az órájára pillantgat. A párkányt az úttesttől elválasztó korlátnak dől, de csak pillanatokra marad úgy, ellöki magát. A nő jobbra-balra forgatja a fejét, billeg rajta a bodor. Vizeletszag van. Egy öregasszony ül az aluljáró lépcsője legfelső fokán, kezében pár csokor szárított virág. Öregasszonyszaga van. Elállt az eső. (K) a telefonját nézi. Melyik hal meg legelőbb ezek közül, gondolja. Plusz én, gondolja.

(Történelem. Költészet. 0000) Szép vagy, mondja (K) ((C))-nek. Közben meg arra gondol, vagyis az jut eszébe, hogy ezeket a szavakat hányszor mondta már. Lehet, hogy nem elég sokszor. Á, most nem!, mondja ((C)). A fürdőköpenye alatt nincs semmi. Ő van benne. De. Dehogy. Dehogynem. ((C)) szerint nem. (K) szerint igen.

(Fizika. Polgári élet. 1962) A fotel kék-fehér huzata. A kanapé kék-fehér huzata. A cserépkályha csempéinek mályvaszíne. Fával tüzelnek, nyitva a kályhaajtó, a vasrácszat mögött lobog a tűz. (K) apja begyűjt Tüker alágyújtóssal. A középső szoba kályhája sötétzöld. Méregzöld, mondja (K) nagyanyja. Szabálytalan kopások az előszobaszőnyegen, nem kár érte, vacak minőség, kibomlik, rojtosodik, szakad, szakadoz. (K) fejel a Bajnóczy nevű osztálytársával az előszobájukban, ilyenkor felcsavarják a hosszú szőnyeget. Jön ki belőle a por. Az apja néha leviszi a ház udvarára, a fémporolóra akasztja, és üti-vágja, amíg meg nem unja. Amíg ki nem veri a szőnyegből a port. Akármeddig csinálta, minden ütésnél jött ki valamennyi. Jut, marad. Döngött a ház, a kis porfelleg eloszlott a levegőben. Visszaszállt a lakásokba. Gondolja (K). Most ezt gondolja, akkor ez így eszébe se jutott. Akkor csúnyának látta a szőnyeget, most nem tudja, mit gondoljon. Bajnóczy hozta a gumilasztit. 24 forint volt egy ilyen labda. Úgyesen kellett megérügni, mert szitált a levegőben. Előbb-utóbb leeresztett vagy kidurrant.

(Fizika. Polgári élet. Háború. Történelem. Politika. Szerelem. Költészet. 1962.) (K) anyja. Néhány hónap múlva 40 éves. Néha elmegy *mászkálni*. Egyedül. Nyár van. Egyszerű vászonruha, jól áll rajta, nagyon jó a lába. Nem húz harisnyát. A Nyugatitól hatossal a Blaháig. Újranyitották a forradalom alatt teljesen szétlőtt EMKE-t. Böngészi a Nemzeti plakátjait, végigsétál a Rákóczin, a Kossuth Lajoson az Erzsébet híd romjai felé. Bekukkant az Astoria üvegportálján, alaposan megnézi a Ferences templom oldalába illesztett Wesselényi-domborművet. Az *árvízi hajóst*, ahogy épp egy családot ment ki a vízből. Egy szép, hosszú rúddal húz ki egy parasztembert. Meg nyilván egy fejkendő nőt a gyerekével. A Párizsi Udvar oldalában, a Petőfi Sándor sarkán nyitott Jégbüfében vesz krémet és minyont a gyerekeknek. Szép lassacskán sétálgat a Váci utcán, ha tetszik valami egy kirakatban, belép a boltba. Nem vásárol semmit. Benéz a Rócsildklárához, a Váci 12-be. Kiül a Zserbó teraszára. Kávét, Tátracsúcs. A kávéba nem tesz cukrot. Tejet se. Rágyújt egy Sellőre. Vörösmarty cukrászda, Felszab tér, ilyeneket nem mond. Ferenciek tere, Gerbeaud. Voltam a Rotschild Kláránál, közli az anyjával. A Nemzeti Színház négy év múlva felrobbantják. Nem tudni, miért. Az EMKE helyén sörözőt nyitottak, aztán bankfiókot, nem tudni, miért.

(Történelem. 1956) Az van, amit (K) anyja mond. Megyünk, kérdezi (K) apja. Nem megyünk, mondja (K) anyja. Jó, mondja (K) apja. Nem mennek.

(Költészet. Fizika. 2018) Ha így fordítja a fejét, jobban látja magát. Öregszik. Jól áll neki, lehet, hogy jobban néz ki, mint fiatalabb korában, de az nem von le abból, hogy öregszik. Úgy fog kinézni, mint az öregek, semmi különbség nem lesz a többi öreg meg közte. Jelentős különbségek, mégis semmi, és mondjuk ki nem öregszik?! Öreg férfi, ez még a legjobb a lehetőségek közül, nem bácsi vagy öregember, hanem férfi. De nemigen vannak lehetőségek. Ne járd trottyosan, ha mások is látják. Ne lépj rövideket. Csak otthon lépegess rövideket, és nem baj, hogy kissé le van csúszva a mackógatya. Otthon legyél trottyos, ha már muszáj, az előszobában tipegj. Vécé, és vissza. Néha direkt csináld, figyelj meg, nézd magad a tükörben, hogy tudj rajta nevetni. Jól kinéző öreg faszi. Ahhoz képest stb. Csak tipeg picit. Csak egészség legyen stb. A nők állandóan a szerelemről pampognak, ezt majd egyszer még ennél is jobban meg fogod érteni. Sokkal jobban. Legalább valamit érteni fogsz belőle. Vagy hagyod az egészet.

(Költészet. 1962) (K) pipogya. Ültek egymás mellett, (K) és egy kiscsaj. A kiscsaj kerge, (K) félős. A menő és a béna. Nem szóltak egy szót sem, ültek a fenekükön. Szerintünk (K) megcsókolja a lányt?